

دفترچه کدام

۱- سلولی که قادر است علاوه بر تکثیر طولانی مدت، به طور خودبخودی به سلول‌های استخوانی، سلول‌های کبدی، سلول‌های جنسی و سلول‌های کراتینوسیت (keratinocytes) پوست تمایز پیدا کند، کدام یک از موارد زیر می‌تواند باشد؟

۱- سلول‌های بنیادی خون بند ناف

۲- سلول‌های بنیادی جنینی

۳- سلول‌های بنیادی پرتوان القایی (iPSCs)

۴- سلول‌های بنیادی مزانشیمی

۵- ۲ و ۳

۲- گرینه نادرست در رابطه با رفتار تکثیری انواع سلول‌های بنیادی کدام است؟

۱- سلول‌های بنیادی مزانشیمی معمولاً به صورت خاموش (بدون تکثیر) در بافت چربی حضور دارند.

۲- سلول‌های بنیادی، نامیرا هستند.

۳- سلول‌های بنیادی جنینی، پرتکثیری خود را مديون آنزیم تلومراز هستند.

۴- سلول‌های بنیادی بزرگسالان ممکن است دچار پیری شوند.

۵- پستانداران بالغ، قادر سلول بنیادی همه‌توان هستند.

۳- در کدام یک از موارد زیر، چسبندگی سلول به سازه ضروری است؟

۱- لنز تماسی چشم

۲- پانسمان رخم

۳- داربست استخوان

۴- سوند ادرار

۵- غشاء دیالیز خون

دفترچه کدا

۴- سلول‌های بنیادی پرتوان القایی در واقع با الهام از ویژگی‌های سلول‌های بنیادی جنینی و با بازبرنامه‌ریزی سلول‌های سوماتیک بدن مثل سلول‌های فیبروبلاست به حالت بنیادینگی، تولید شدند. این کار بزرگ توسط دو دانشمند بر جسته به نام های پروفسور یاماناکا و پروفسور گوردن با موفقیت انجام شد که منجر به انتخاب هر دو بعنوان برنده جایزه نوبل فیزیولوژی و پزشکی در سال ۲۰۱۲ گردید. قطعاً انجام بازبرنامه‌ریزی باید به صورتی انجام گیرد که ژن‌های اساسی در فرایند بنیادینگی را مورد هدف قرار دهد. اگر شما می‌خواستید به این تکنولوژی دست پیدا کنید چه روشی را پیش می‌گرفتید؟

۱- ژن‌های مربوط به بنیادینگی سلولی و ژن‌های مربوط به تخصصی شدن یک سلول در یک بافت را روشن می‌کردم.

۲- آنژیم تلومراز را فعال و ژن‌های مربوط به بنیادینگی در سلول را روشن می‌کردم.

۳- آنژیم تلومراز را غیرفعال و ژن‌های مربوط به بنیادینگی در سلول را خاموش می‌کردم.

۴- ژن‌های مربوط به بنیادینگی سلولی را روشن و ژن‌های مربوط به تخصصی شدن یک سلول در یک بافت را خاموش می‌کردم.

۵- ژن‌های مربوط به بنیادینگی سلولی و ژن‌های مربوط به تخصصی شدن یک سلول در یک بافت را خاموش می‌کردم.

۵- سال‌هاست که محققان در پی تولید سلول‌های بنیادی پرتوان از سلول‌های تمایزیافته بدن خود فرد بیمار مانند سلول‌های پوست هستند. به نظر شما، کدام یک از موارد زیر بازگوکننده اهمیت تولید و استفاده از این سلول‌ها نیست؟

۱- استفاده از سلول‌های بنیادی پرتوان تولید شده از سلول‌های خود فرد، با مشکلات رد پیوند همراه نیست.

۲- استفاده از سلول‌های بنیادی پرتوان تولید شده از سلول‌های خود فرد، با چالش‌های اخلاقی کمتری روبروست.

۳- استفاده از سلول‌های بنیادی پرتوان تولید شده از سلول‌های خود فرد، امکان ایجاد مدل بیماری در آزمایشگاه را فراهم می‌کند.

۴- سلول‌های بنیادی پرتوان تولید شده از سلول‌های خود فرد، دارای توان تومورزاپی نیستند.

۵- استفاده از سلول‌های بنیادی پرتوان تولید شده از سلول‌های خود فرد، امکان تولید انواع گوناگون سلول خاص فرد بیمار، را در شرایط آزمایشگاه فراهم می‌کند.

دفترچه کدا

۶- مهاجرت و تهاجم غیر عادی سلولی منجر به ایجاد بیماری‌هایی همچون سرطان می‌شود. از این‌رو مطالعه تهاجم سلولی می‌تواند به درک و شناخت بهتر مکانیسم‌های دخیل در آن بپردازد. محققین حوزه سلولی جهت بررسی رفتار سلول‌های سرطانی و نیز تخمین پتانسیل متابستاز این سلول‌ها از تست تهاجم (invasion assay) استفاده می‌کنند. در این روش، پلیت‌های ویژه‌ای به نام ترانسول (Transwell) مورد استفاده قرار می‌گیرد که دارای دو محفظه با غشای متخلخل است. فیلتر متخلخل با یک لایه نازک از جنس ماتریکس خارج سلولی پوشیده می‌شود. سلول‌های مورد مطالعه در محفظه بالایی قرار می‌گیرند، سلول‌هایی که دارای ویژگی‌های تهاجمی هستند، می‌توانند از ماتریکس خارج سلولی عبور کرده و وارد محفظه پایین شوند و در غیر اینصورت مهاجرت آنها از طریق ماتریکس خارج سلولی مسدود می‌شود. به نظر شما قطر مناسب منافذ غشای متخلخل جهت بررسی قدرت متابستاز سلول‌های سرطانی کدامیک از موارد زیر است؟

- ۱- ۳ میکرومتر
- ۲- ۰,۴ میکرومتر
- ۳- ۸ میکرومتر
- ۴- ۱ میکرومتر
- ۵- ۱۰ نانومتر

۷- فرض کنید در یک شرکت دانش بنیان حوزه سلول‌های بنیادی و پژوهشی بازساختی فعالیت می‌کنید، از نظر شما سازمان مطمئناً به دنبال کدامیک از گزینه‌های زیر می‌باشد؟

- ۱- خدمت‌رسانی به مشتریان خاص (VIP)
- ۲- تولید نرم افزارهای جدید و توسعه کسب و کار
- ۳- ایجاد روابط مناسب با کلیه مشتریان
- ۴- حل مشکلات مشتریان و برآوردن نیازهای او از طریق ارزش‌های پیشنهادی
- ۵- تمام گزینه‌های بالا صحیح است.

۸- سوختگی و زخم ناشی از آن متابفانه در کشور ایران نسبت به کشورهای پیشرفته شیوع بالایی دارد و بیشترین میزان مرگ و میر در بیماران بستری، به علت عفونت‌های مقاوم به درمان در هفته اول است که در اثر نبود لایه محافظتی ایجاد می‌شود. طبق مقالات چاپ شده برای بیماران دچار سوختگی بیش از ۸۰ درصد از سطح بدن در ایالات متحده آمریکا میزان مرگ و میر حدود ۲۰ درصد می‌باشد. این میزان در ایران برای بیماران بیش از ۶۰ درصد بسیار بیشتر و در حدود ۸۰ درصد می‌باشد. تیمی متخصص از متخصصین کشور تصمیم به انجام تحقیقات با استفاده از سلول‌های بنیادی برای بیماران دچار سوختگی درجه سه (شدت زیاد) با وسعت بیش از ۶۰ درصد گرفته‌اند. کدام یک از گزینه‌های زیر به نظر شما درست می‌باشد؟

دفترچه کد۱

- ۱- در فاز ابتدایی، سلول درمانی باید در افراد دچار سوختگی با وسعت بیش از ۸۰ درصد انجام شود.
- ۲- در بیمارانی که قصد انجام سلول درمانی داریم، برای جلوگیری از تداخل نتایج، باید درمان‌های استاندارد را انجام داد.
- ۳- ابتدا باید منتظر بهبد زخم بیمار بود و بعد از بهبدی، سلول درمانی را شروع نمود.
- ۴- با توجه به اینکه جان بیماران در خطر می‌باشد باید بدون کسب رضایت از بیمار اقدام به سلول درمانی نمود.
- ۵- بعد از کسب مجوز اخلاق و با رعایت استانداردهای مرتبط با سلول درمانی و رضایت‌نامه می‌توان برای بیماران سلول درمانی را انجام داد.
- ۶- برای جداسازی سلول‌های بنیادی مزانشیمی روش‌های مختلفی ذکر شده است. یکی از این روش‌ها استفاده از مارکرهای سطح سلولی می‌باشد. به منظور افزایش درجه خلوص سلول‌های جداسازی شده، مناسب است که تعداد سلول‌های دارای مارکرهای مدد نظر در جمعیت سلولی، بالا باشد. اگر آنتی بادی علیه مارکرهای موجود در سطح سلول استفاده شود positive selection technique و اگر آنتی بادی علیه مارکرهای غیر موجود بر سطح سلول استفاده شود این روش negative selection technique نامیده می‌شود. شما به عنوان یک محقق تصمیم دارید که سلول بنیادی مزانشیمی با خلوص بالا داشته باشید، کدام گزینه درست است؟
- ۱- برای اطمینان از خلوص بالا فقط باید روش کشت سلول در مراحل اولیه را انجام داد.
- ۲- روش positive selection technique بالاترین درجه خلوص را می‌دهد.
- ۳- روش positive selection technique کمترین درجه خلوص را می‌دهد.
- ۴- روش negative selection technique کمترین درجه خلوص را می‌دهد.
- ۵- ترکیب دو روش negative selection technique و positive selection technique بیشترین درجه خلوص را می‌دهد.
- ۱۰- استئوسيت‌ها سلول‌های ستاره‌ای شکلی هستند که در استخوان وجود دارند، زمانی که سلول استئوبلاست در ماتریکس استخوانی که خود می‌سازد، گیر می‌افتد تبدیل به سلول استئوسيت می‌شود. این سلول‌ها در پایش استخوان نقش دارند و اگر شکستگی، ترک ریز و یا فشار زیادی به استخوان وارد شود، آنها با ارسال سیگنال‌های بین سلولی منجر به افزایش فعالیت استئوبلاست‌ها می‌شوند. گروهی از محققین و تولید کنندگان موفق به کشت سلول‌های استئوسيت به تعداد زیاد در شرایط آزمایشگاهی و در نتیجه تولید انبوه آن شدند. به نظر شما کدام گزینه درست نیست؟

دفترچه کدا

۱- تولید سلول‌های استئوپلاستیت می‌تواند در بیماری‌های منجر نقص جوش خوردگی استخوان نقش داشته باشد.
۲- سلول‌های استئوپلاست جزو سول‌های پیش ساز است.

۳- در صورتی که تحقیقات آزمایشگاهی و مطالعات حیوانی کارابی و بی خطری آنها را نشان دهنده می‌توان مطالعات انسانی را آغاز نمود.

۴- سلول‌های استئوپلاست جزو سول‌های بالغ می‌باشد.

۵- سلول‌های استئوپلاست جزو سول‌های بنیادی می‌باشد چون توان تکثیر خود را دارند.

۱۱- دیابت یک بیماری شایع بزرگسالان در ایران است، به طوری که در حال حاضر حدود ۸ میلیون بیمار در کشور مبتلا به دیابت هستند. با توجه به بار مالی سنگین دیابت بر سیستم درمان کشور و عوارض و پیامدهای بسیار سنگین آن بر سیستم کلیوی و ادراری گروهی از محققین و تولید کنندگان سلول‌های بنیادی کشور تصمیم به درمان عوارض کلیوی این بیماری با استفاده از سلول‌های بنیادی می‌گیرند. این گروه بعد از مطالعات ابتدایی موفق در آزمایشگاه و در مدل‌های حیوانی، تصمیم به انجام مطالعه در انسان می‌گیرد. بر همین اساس اقدام به کسب مجوز اخلاق از کمیته اخلاق کشوری می‌کند و موفق به اخذ آن می‌شود. قابل ذکر اینکه این گروه توان احداث اتاق تمیز (Clean Room) به منظور کشت سلول‌های بنیادی را ندارند ولی اتاق کشت بسیار مجهز و مناسب کشت سلول در دسترس است، کدام گزینه درست است؟

۱- با توجه به شیوع بالای دیابت و عوارض شدید آن، باید مطالعه را انجام داد.

۲- گروه کنترل این مطالعه می‌تواند افراد سالم غیر مبتلا به دیابت باشند.

۳- اتاق کشت مجهز در مرحله کارآزمایی بالینی جوابگوی نیاز بیماران است.

۴- رعایت قوانین و مقررات ژن درمانی و سلول درمانی کشور مقدم بر همه چیز است و مطالعه نباید انجام شود.

۵- با توجه به کسب مجوز اخلاق از کمیته اخلاق کشوری می‌توان درمان با سلول را آغاز کرد.

۱۲- کدام یک از عناصر زیر به خلق ارزش برای مشتریان کمک نمی‌کند؟

۱- طراحی محصولات و خدمات

۲- قیمت محصولات و خدمات

۳- فروش محصولات و خدمات

۴- ویژه و اختصاصی کردن محصولات و خدمات

۵- ارائه محصولات و خدمات جدید

دفترچه کدا

۱۳- آزواسپرمی (azoospermia) نوعی اختلال است که در آن هیچ اسپرمی در مایع منی فرد دیده نمی‌شود. آزواسپرمی به دو نوع انسدادی و غیر انسدادی تقسیم می‌شود؛ در نوع انسدادی، در بیضه اسپرم تولید می‌شود اما لوله‌های انتقال دهنده اسپرم دچار مشکل شده‌اند. در نوع غیر انسدادی، فرد توانایی تولید اسپرم را از دست داده است.

به نظر شما کدام یک از انواع سلول‌های بنیادی زیر برای درمان آزواسپرمی غیر انسدادی مناسب است؟

۱- سلول‌های بنیادی جنینی

۲- سلول‌های بنیادی اسپرماتوگونی مقیم در بیضه

۳- سلول‌های بنیادی پرتوان القائی

۴- سلول‌های بنیادی مغز استخوان

۵- گزینه ۱ و ۳

۱۴- محققی در آزمایشگاه به دارویی دست یافته است که تکثیر سلول‌های بنیادی اسپرماتوگونی موشی را به صورت معنا دار افزایش می‌دهد. به نظر شما او می‌بایست کدام ترتیب زیر را برای بررسی اثر داروی مذکور بر روند اسپرم زایی انسان باید در پیش گیرد؟

او باید اثر داروی مذکور را به ترتیب بر موارد ذکر شده در زیر بررسی کند. اثر دارو بر سلول‌های .....

۱- سلول‌های بنیادی اسپرماتوگونی انسان- ارگانوئید بیضه موش- ارگانوئید بیضه انسان

۲- ارگانوئید بیضه موش- سلول‌های بنیادی اسپرماتوگونی انسان- ارگانوئید بیضه انسان

۳- روند اسپرم زایی موش در بیضه (با تزریق دارو)- سلول‌های بنیادی اسپرماتوگونی انسان- ارگانوئید بیضه انسان

۴- ارگانوئید بیضه انسان- روند اسپرم زایی انسان در بیضه (با تزریق دارو)

۵- روند اسپرم زایی موش در بیضه (با تزریق دارو)- روند اسپرم زایی انسان در بیضه (با تزریق دارو)

دفترچه کد۱

۱۵- راههای هوایی در ریه انسان دارای بافت اپیتیلیالی مطبق کاذب حاوی سلول‌های بنیادی و انواع سلول‌های تمایز یافته است. با توجه به فیزیولوژی مشخص سیستم تنفسی، سیستمی را طراحی نمایید تا بتوان در شرایط برون تنی (Ex-vivo) از تمایز سلول‌های بنیادی اپیتیلیالی ریوی، به سلول‌های اپیتیلیالی مطقب کاذب دست یافت.

۱- استفاده از سیستم کشت دو بعدی به صورت کشت سلول‌های بنیادی اپیتیلیالی ریوی بر روی بستر ماتریزل

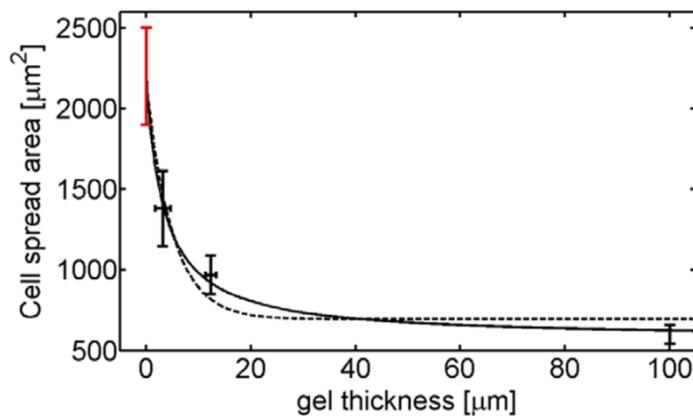
۲- کشت دو بعدی سلول‌های بنیادی اپیتیلیالی ریوی در بیوراکتور Hollow Fiber

۳- همکشتی سلول‌های بنیادی پرتوان با سلول‌های فیبروبلاستی

۴- استفاده از سیستم کشت Air-Liquid interface به طوریکه ناحیه راسی سلول‌های بنیادی اپیتیلیالی ریوی در معرض هوا و بخش قاعده ای در معرض محیط کشت قرار گیرد.

۵- سلول‌های بنیادی اپیتیلیالی ریوی قادر به تولید سلول‌های اپیتیلیالی مطقب کاذب در شرایط برون تنی نیستند.

۱۶- سلول‌های بنیادی می‌توانند سفتی سطحی که روی آن کشت داده شده‌اند را حس کنند و در پاسخ به آن رفتار خود را تنظیم کنند. مثلاً سلول‌ها روی سطوح سفت‌تر معمولاً شکل پهن‌تری به خود می‌گیرند. ظروف کشت متداول، از یک پلاستیک بسیار سفت ساخته شده‌اند و در بسیاری از موارد با یک پروتئین چسبنده سلولی پوشش داده می‌شوند. تصویر زیر مربوط به نتایج یک تحقیق جالب است که طی آن نشان داده شد که اگر ضخامت پوشش پروتئینی روی ظرف کشت خیلی زیاد باشد، سلول‌ها دیگر کاری به سفتی ظرف ندارند و به آن پاسخ نشان نمی‌دهند.

دفترچه کدا

اگر پژوهشگری بخواهد با استفاده از محلول ۱۰٪ کلازن در آب و مهلت دادن برای تشكیل ژل، سطح یک ظرف کشت با قطر ۳ سانتی‌متر را با ژل کلازن پوشش دهد، به طوری که پاسخ سلول مستقل از سفتی ظرف کشت شود، حداقل چه حجمی از محلول کلازن را باید مصرف کند؟ دانسیته‌ی کلازن را ۱ گرم بر میلی‌لیتر فرض کنید.

۱- ۱۵ میلی‌لیتر

۲- میکرولیتر

۳- ۱/۵ میلی‌لیتر

۴- ۱/۵ میکرولیتر

۵- ۷ میلی‌لیتر

۱۷- سلول‌های پیش ساز قلبی، سلول‌هایی هستند که در طول تکوین قلب ایجاد می‌شوند و علاوه بر قدرت تمایز به رده‌های قلبی، دارای توان تکثیر نیز هستند. به دلیل این دو ویژگی مهم، سلول‌های پیش ساز قلبی منبع سلولی مهم در مطالعات تحقیقاتی مانند تکوین و غربالگری دارو و مطالعات بالینی مانند سلول درمانی محسوب می‌شوند. بنابراین یافتن روش‌های تکثیر و نگه داری این سلول‌ها در آزمایشگاه با دستکاری مسیرهای سیگنالی سلول بسیار حائز اهمیت است. برای پی بردن به مسیرهای سیگنالی مهم که در تعیین هویت سلول نقش دارند، مطالعه ای صورت گرفت که در آن، بیان ژن‌های سلول‌های پیش ساز با سلول‌های تمایزیافته مقایسه و ژن‌های دارای افزایش یا کاهش بیان در این سلول‌ها مشخص می‌شود. آنالیزهایی صورت گرفت تا مشخص شود ژن‌های مهم درگیر در مسیرهای سیگنالی مختلف که در سلول‌های پیش ساز در مقایسه با سلول‌های تمایز یافته دارای تفاوت بیان هستند، کدام هستند. تعداد ژن‌های بالادست این مسیرها که دارای تفاوت بیان در سلول‌های پیش ساز در مقایسه با سلول‌های تمایز یافته هستند، در جدول ۲ آورده شده است. با توجه به جدول زیر، به نظر شما، کدام ترکیب یا ترکیبات ممکن است برای دستکاری سلول‌ها مؤثر باشد؟

توضیح جدول: تعداد ژن‌های دارای تفاوت بیان در سلول‌های پیش ساز قلبی نسبت به سلول‌های تمایز یافته و ترکیبات مؤثر در دستکاری این مسیرها

مسیر سیگنالی	مسیر با افزایش بیان	تعداد ژن‌های فعال کننده	مسیر با کاهش بیان	تعداد ژن‌های مهار کننده	تعداد ژن‌های فعال کننده	ترکیبات مؤثر بر این مسیر
الف: فعال کننده ب: مهار کننده	۱	۵	۰	۰	۸	ترکیبات مؤثر بر این مسیر
پ: فعال کننده ت: مهار کننده	۲	۱	۲۵	۱۲	۳	مسیر با افزایش بیان
ث: فعال کننده ج: مهار کننده	۳	۲۸	۳۰	۲۵	۲۷	تعداد ژن‌های فعال کننده
چ: فعال کننده ح: مهار کننده	۴	۵	۴	۷	۶	تعداد ژن‌های مهار کننده

دفترچه کدا

- ۱- ب یا "ب و پ"
- ۲- ج یا ح یا ب
- ۳- الف یا ت یا "الف و ت"
- ۴- الف و پ
- ۵- ح و ت

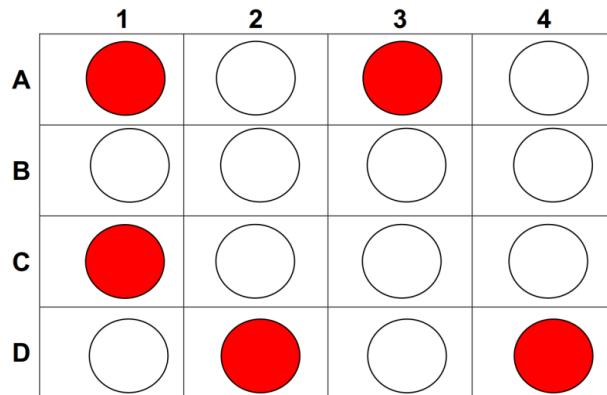
۱۸- تکنیک ریزآرایه (microarray) روشی است که در آن محتوای mRNA سلول خالص سازی می‌شود و بر روی تراشه‌هایی ریخته می‌شود. روی این تراشه‌ها، الیگونوکلئوتیدهای با توالی مکمل قسمتی از mRNA های موجود در سلول، با خاصیت مکملی، به این قطعات موجود بر روی تراشه متصل می‌شوند. با اتصال mRNA به قطعه مکمل آن روی تراشه، نور ایجاد می‌شود که نشان دهنده بیان آن ژن خاص در سلول مورد بررسی است. از این روش، برای بررسی ژن‌های بیان شده در سلول‌های مختلف استفاده می‌شود.

فرض کنید که برای سلول‌های بنیادی پرتوان و سلول‌های رده اکتودرم ریزآرایه انجام شده است و بیان ژن‌های آن‌ها به شرح نمایش داده شده در شکل‌های زیر است. به طوری که، دایره‌های رنگی، نمایش گر بیان ژن و دایره‌های سفید، نمایشگر ژن‌های بدون بیان است. هم چنین، فاکتورهای رشد مؤثر بر افزایش یا کاهش بیان این ژن‌ها در جدول ۱ نمایش داده شده است. با توجه به شکل‌ها و جدول به سوال زیر پاسخ دهید.
به منظور افزایش کارایی فرآیندهای تمایز سلول‌های بنیادی پرتوان به سلول‌های رده اکتودرم، استفاده از کدام فاکتورهای رشد (به ترتیب از راست به چپ) مؤثر خواهد بود؟

	1	2	3	4
A	●			
B			●	
C		●		
D	●			●

شکل ۱، بیان ژن‌ها در سلول‌های بنیادی پرتوان.

دفترچه کدا

شکل ۲، بیان ژن ها در سلول رده اکتودرم.

جدول ۱، فاکتورهای رشد مؤثر بر تنظیم بیان ژن ها

فاکتور رشد	مؤثر بر افزایش بیان	مؤثر بر کاهش بیان
۱	۳A ، ۲D ، ۱C	۳B ، ۲C ، ۱D
۲	۴A ، ۳C ، ۳D	۴D ، ۳B ، ۱D
۳	۳D ، ۴A	۱D ، ۲A
۴	۳B ، ۲C ، ۱D	۳A ، ۲D ، ۱C
۵	۳D و ۳C ، ۱A	۲A و ۲D ، ۳B

۱ - ۱

۲ - ۲

۳-۳

۴ - ۴

۵ - ۵

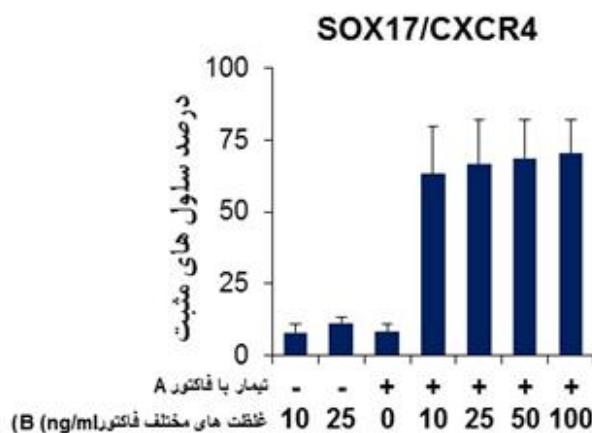
دفترچه کدا

۱۹- تغییرات اپی ژنتیک، تغییراتی ارثی در بیان یک یا چند ژن هستند که توالی DNA را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد بلکه از طریق تغییراتی مانند متیلاسیون بازهای DNA یا پروتئین‌های هیستونی، میانجی‌گری می-شوند. وضعیت متیلاسیون یکی از عوامل مهم در کنترل بیان ژن‌های ضروری مورد نیاز برای حفظ همئوستازی نرمال، در سلول‌ها بشمار می‌آید. بیشترین تغییرات شایع مرتبط با سرطان، فقدان بیان ژن سرکوبگر تومور به نام P53 از طریق هایپرمتیله در مخاط معده بیماران مبتلا به عفونت هلیکوباکترپیلوری یک فاکتور خطر مهم، برای ایجاد سرطان معده است. نواحی هایپرمتیله در مخاط معده بیماران مبتلا به عفونت هلیکوباکترپیلوری، دیده شده و در این قسمت‌ها، مخاط معده مستعد ایجاد سرطان است.

کدام‌یک از موارد زیر در مورد توالی وقایع پاتولوژیک ایجاد سرطان معده صحیح است؟

- ۱- افزایش فعالیت آنزیم متیل ترانسفراز توسط عفونت هلیکوباکترپیلوری، سرکوب ژن P53، افزایش تکثیر سلولی و مهار آپوپتوز
- ۲- کاهش فعالیت آنزیم متیل استراز توسط عفونت هلیکوباکترپیلوری، بیان بیش از حد ژن P53، کاهش تکثیر سلولی و افزایش آپوپتوز
- ۳- افزایش فعالیت آنزیم متیل استراز توسط عفونت هلیکوباکترپیلوری، بیان بیش از حد ژن P53، افزایش تکثیر سلولی و مهار آپوپتوز
- ۴- کاهش فعالیت آنزیم متیل ترانسفراز توسط عفونت هلیکوباکترپیلوری، بیان بیش از حد ژن P53، کاهش تکثیر سلولی و افزایش آپوپتوز
- ۵- کاهش فعالیت آنزیم متیل ترانسفراز توسط عفونت هلیکوباکترپیلوری، سرکوب ژن P53، افزایش تکثیر سلولی و مهار آپوپتوز

۲۰- نمودار زیر درصد سلول‌های بیان کننده شاخص اندوردرمی SOX17/CXCR4 در روند تمایز سلول‌های بنیادی پرتوان به اندوردرم را نشان می‌دهد. اگر سلول‌های بنیادی پرتوان با فاکتور A و غلظت‌های مختلف فاکتور B تیمار شوند درصد تولید سلول‌های اندوردرم متفاوت خواهد بود. کدام گزینه را می‌توان از این نمودار نتیجه‌گیری کرد؟

دفترچه کدا

- الف- اگر سلول‌های بنیادی پرتوان با فاکتور A تیمار نشوند، درصد سلول‌های اندودرم تولید شده به غلظت فاکتور B وابسته است.
- ب- فاکتور A ضروری و کافی برای افزایش تمایز سلول‌های بنیادی پرتوان به اندودرم است.
- پ- فاکتور B ضروری و کافی برای افزایش تمایز سلول‌های بنیادی پرتوان به اندودرم است.
- ت- حضور فاکتورهای A و B برای افزایش تولید سلول‌های اندودرم ضروری است.
- ج- غلظت کم فاکتور A می‌تواند باعث تولید سلول‌های اندودرم از سلول‌های بنیادی پرتوان شود.

۱- الف

۲- ب

۳- پ

۴- ت

۵- ج

۲۱- برای منفرد کردن سلول‌های کشت شده در روند پاساز معمولاً از آنزیم تریپسین/ادیتا (EDTA) استفاده می‌شود. مکانیسم عملکرد این آنزیم در جداسازی سلول‌ها چیست و چگونه می‌توان اثر آنرا خنثی کرد تا سلول‌ها تخریب نشوند؟

- ۱- با تجزیه‌ی اسید آمینه‌های در بخش اتصال سلول‌ها به هم و نیز شلاته کردن کلسیم بین سلولی، با استفاده از محیط کشت به علت داشتن اجزای ماتریکس خارج سلولی خنثی می‌شود.
- ۲- با تجزیه‌ی اسید آمینه‌های در بخش اتصال سلول‌ها به هم و نیز شلاته کردن کلسیم بین سلولی، با استفاده از محیط کشت به علت داشتن ماکروگلوبولین خنثی می‌شود.
- ۳- با تجزیه‌ی اسید آمینه‌های در بخش اتصال سلول‌ها به هم و نیز شلاته کردن سدیم بین سلولی، با استفاده از سرم گاوی به علت داشتن اجزای ماتریکس خارج سلولی خنثی می‌شود.
- ۴- با تجزیه‌ی اسید آمینه‌ها در بخش اتصال کانونی سلول به ظرف کشت و نیز شلاته کردن کلسیم بین سلولی، با استفاده از سرم گاوی به علت داشتن ماکروگلوبولین خنثی می‌شود.
- ۵- با تجزیه‌ی اسید آمینه‌های در بخش اتصال کانونی سلول به ظرف کشت و نیز شلاته کردن کلسیم بین سلولی، با استفاده از محیط کشت به علت داشتن ماکروگلوبولین خنثی می‌شود.

دفترچه کدا

۲۲- فرض کنید در یک جمعیت ناهمگن سلولی، ۲۰ درصد سلول‌ها نوع A و ۸۰ درصد سلول‌ها نوع B می‌باشند. قصد داریم با استفاده از یک فاکتور رشد سیگنالینگ این مجموعه سلولی را تمایز دهیم. چنانچه ۲۵ درصد از سلول‌های نوع A و ۵۰ درصد سلول‌ها نوع B تحت تاثیر این عامل محرک تمایز یابند، نسبت کل سلول‌های تمایز یافته برابر است با...

۰/۴۵ - ۱

۰/۵۴ - ۲

۰/۳۰ - ۳

۰/۲۵ - ۴

۰/۳۵ - ۵

۲۳- با توجه به شکل زیر فرض کنید یک تکانه عصبی با حرکات قائم و افقی که برآیند حرکتی آن به سمت بالا و جلو می‌باشد، می‌بایست از نقطه A به نقطه B هدایت شود. با استفاده از مفاهیم ریاضی تعیین نمایید به چند طریق می‌توان این مسیر را هدایت نمود؟

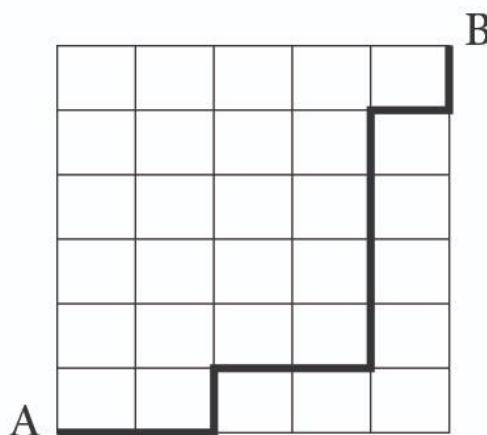
۵۰۰ . ۱

۴۶۲ . ۲

۲۶۰ . ۳

۴۶۰ . ۴

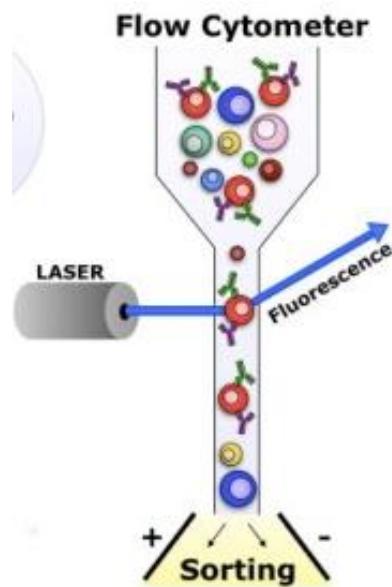
۳۰۰ . ۵

۲۴- در تکنیک فلوسایتومتری می‌توان ویژگی‌های فیزیکی تعداد زیادی سلول را با سرعت بالا ارزیابی کرد. در این روش تک تک سلول‌ها به ترتیب با یک بیم نورانی لیزی ملاقات می‌کنند و در صورتیکه سلول‌ها حاوی ماده فلورسنت باشند نورافشانی می‌کنند. شدت و رنگ نور نشر شده توسط دستگاه فلوسایتومتر ثبت می‌شود. در نهایت نتایج بر روی نمودارهای دو بعدی ترسیم می‌شود که در آن محورهای عمودی و افقی معرف شدت نشر نور توسط هر یک از مولکول‌های فلورسنت است. در این نمودارها ملاقات هر سلول با نور به صورت یک نقطه نمایش داده می‌شود. برای ارزیابی حضور مارکرهای سطح سلولی به کمک دستگاه فلوسایتومتر می‌توان از آنتی

دفترچه کد۱

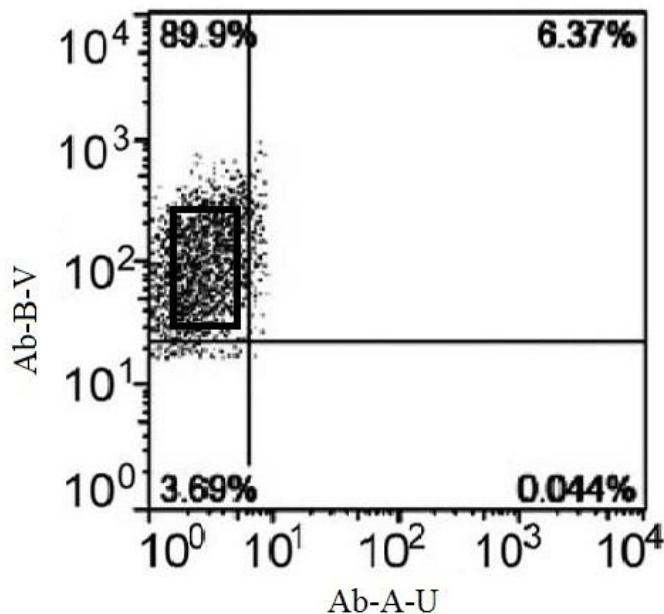
بادی‌های مختلف نشاندار شده با مولکول‌های فلورسنت که نورهای با رنگ متفاوت را نشر می‌کنند استفاده کرد. در این روش امکان جداسازی جمعیت‌های مختلف سلولی بر اساس نوع مارکرهای سطح سلول نیز وجود دارد.

دانش‌آموزی جمعیتی از سلول‌های بنیادی مزانشیمی را از لحاظ وجود برشی مارکرهای سطح سلول به کمک آنتی بادی‌های مشخص شده در جدول زیر و با دستگاه فلوسايتومتر ارزیابی می‌کند. لازم به ذکر است که در این آزمایش شدت نور کمتر از ۱۰ واحد معادل عدم نشر نور تلقی می‌شود.

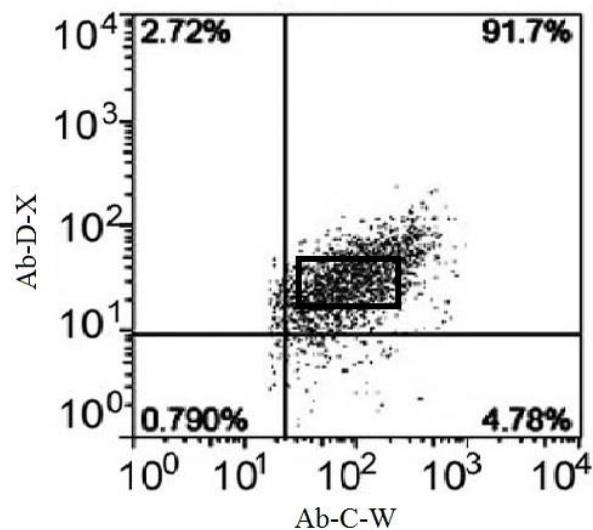
نشانه فلورسنت متصل به آنتی بادی	آنتی بادی	مارکر سطح سلول
U	Ab-A	A
V	Ab-B	B
W	Ab-C	C
X	Ab-D	D
Y	Ab-E	E
Z	Ab-F	F

در آزمایش اول سلول‌ها با دو آنتی بادی U و V ارزیابی شده اند (تصویر ۱):

تصویر ۱

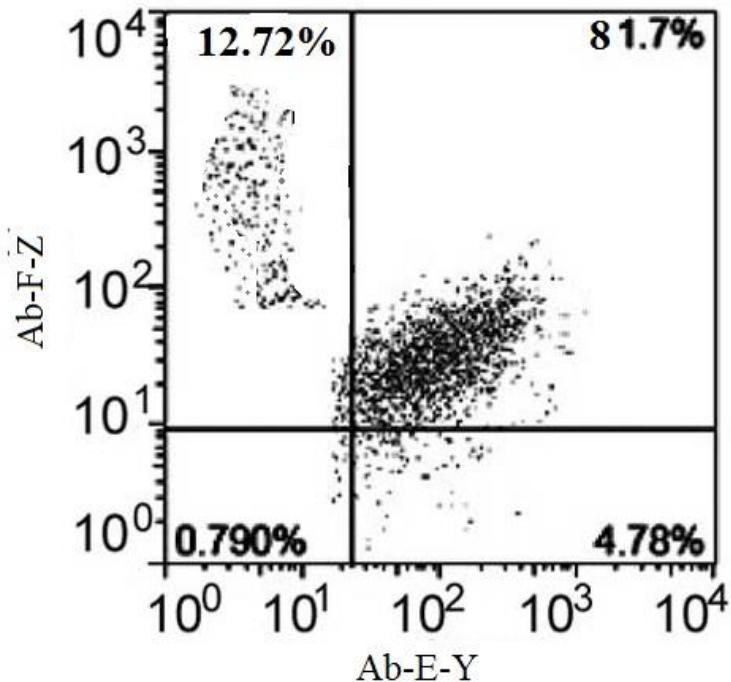
در مرحله بعد سلول های مشخص شده در کادر در تصویر ۱ جداسازی شد و توسط دو آنتی بادی دیگر ارزیابی شد و نتیجه زیر به دست آمد (تصویر ۲):

تصویر ۲

دفترچه کد۱

و در نهایت سلول‌های مشخص شده در کادر در تصویر ۲ جداسازی شده و با دو آنتی بادی دیگر ارزیابی شدند و نتایج زیر به دست آمد (تصویر ۳):

تصویر ۳

با توجه به نتایج کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱- حدودا ۹۰٪ جمعیت سلولی اولیه واجد مارکر B و فاقد مارکر A هستند.
- ۲- حدودا ۹۰٪ سلول‌هایی که واجد مارکر B هستند دارای مارکرهای C و D هم می باشند.
- ۳- حدودا ۵٪ سلول‌هایی که واجد مارکرهای C و D هستند فاقد مارکر F هستند.
- ۴- حدودا ۱۳٪ سلول‌هایی که واجد مارکرهای B, C و D هستند فاقد مارکر F می باشند.
- ۵- در جمعیت سلولی اولیه اکثریت با سلول‌هایی است که واجد همه مارکرها به جز A هستند.

دفترچه کد۱

۲۵- دستگاه وسترن بلاتینگ دستگاهی است که جهت تشخیص و آنالیز پروتئین‌ها استفاده می‌شود و دارای دو قطب مثبت و منفی است. به منظور بررسی محتوای پروتئینی نمونه، ژل حاوی پروتئین‌های دارای بار منفی در سمت قطب منفی و کاغذ در سمت قطب مثبت قرار داده می‌شود. پس از اعمال اختلاف پتانسیل، بارهای الکتریکی (که اینجا همان پروتئین‌های باردار می‌باشند) از ژل به کاغذ منتقل می‌شوند. به منظور تنظیمات دستگاه از دو روش می‌توان استفاده نمود: در روش اول به مدت ۲ ساعت شدت جریان mA^{350} و ولتاژ 7100 و در روش دوم، شدت جریان mA^{80} و ولتاژ 730 اعمال می‌گردد. با توجه به اطلاعات داده شده، چنانچه مواد و شرایط در هردوحالت یکسان فرض گردد، مدت زمان مناسب در روش دوم را محاسبه کنید؟

- ۱ - ۷۰۰ ثانیه.

- ۲ - ۱۵۷۵۰ ثانیه

- ۳ - ۳۱۵۰۰ ثانیه

۴- بستگی به مساحت کاغذ متغیر است

۵- اطلاعات داده شده برای پاسخ دادن کافی نمی‌باشد

۲۶- محققی قصد دارد با استفاده از تکنیک کریسپر یک ژن سرطانی را غیرفعال نماید. به این منظور در نظر دارد در محل پرومومتر ژن مورد مطالعه چند نوکلئوتید را به صورت تصادفی اضافه نماید تا الگوی پرومومتر ژن را تغییر دهد. با توجه به این هدف توالی‌های راهنمای RNA مکمل با ناحیه ای از پرومومتر را طراحی می‌نماید. پس از انجام مکانیسم ترانسفکشن روی سلول‌های موشی، با این وجود که انتظار می‌رفت ژن مورد مطالعه غیرفعال شود و بیان نداشته باشد، اما مجدداً بیان ژن مورد نظر در مرحله انجام آنالیزهای مولکولی مشهود بود. به نظر شما مهمترین مشکل کار کدام گزینه می‌تواند باشد؟

۱- طراحی نامناسب توالی RNA راهنما

۲- انتخاب نامناسب موقعیت برای برش زدن رشته DNA وارد کردن نوکلئوتیدهای اضافی

۳- آنزیم Cas⁹ به خوبی عمل برش را انجام نداده است

۴- انتخاب حامل نامناسب برای ترانسفکشن

۵- صحیح انجام ندادن آنالیزهای تایید مولکولی پس از ترانسفکشن